

Forord

Kollektiv mobilisering har alltid vært fundert i et ønske om forandring og motstand mot det bestående, enten det er regimer, ideologier, begrensninger som følge av for trange rammer, undertrykking eller mangel på rettigheter og grunnleggende behov. Dermed innebærer kollektiv mobilisering endring, eller i en mer moderne språkdrakt «innovasjoner», som kan ha følger for individ, samfunn, bevegelser, grupper og nasjoner.

Med denne boken, hvor forfatterne har en felles bakgrunn i samfunnsarbeid, men også forskjellige faglige og profesjonelle utgangspunkt, har vi ønsket å få fram hvordan kollektiv mobilisering kommer til uttrykk innen ulike felt, og med ulike utgangspunkt og målsettinger. Vi finner likevel en fellesnevner i et fokus på utvikling av bærekraftige samfunn som verdsetter initiativ, engasjement og medvirkning nedenfra som en premiss for å lykkes med endringsprosesser.

En annen fellesnevner for bokens kapitler, er hvordan de på ulike måter undersøker såkalte «umedgjørilige problemer», fundert i en forståelse om at de utfordringer verden opplever i dag, slik de kommer til uttrykk gjennom klimaforandringer, global oppvarming, pandemier, sult, fattigdom, naturkatastrofer, kriger og nasjonale uroligheter, ikke kan forstås som isolerte fenomener. Slike problemer krever ulike og samtidige tilnærminger, engasjement og et ønske om å skape forandring. Dette tilsier igjen et oppgjør med silotenkning, men fordrer også en åpenhet på tvers av fag, profesjoner, sektorer, etater, organisasjoner og private aktører. En slik forståelse stiller nye krav til utdanningsinstitusjoner og til læringsmål som utvikler studentenes tverrfaglige kompetanse, samarbeids- og samskappingsferdigheter.

Denne boken omhandler videre ulike måter, virkemidler og teknikker for «bred og demokratisk deltakelse», altså fra de som er involvert i et gitt saksanliggende. Knyttet til dette har også utviklingen av selve boken i høy grad vært en kollektiv prosess, fundert i forskningsgruppen i

samfunnsarbeid ved Høgskulen på Vestlandet. Alle bidragsytere i boken, og andre deltakere i forskningsgruppen, har vært aktivt med i utforming av bokens overordnede ide, bærende teoretiske/analytiske innganger, oppbygging og utforming og, ikke minst, de respektive kapitlenes utvikling. Det har vært en svært krevende, men også givende prosess, lærerik for redaktører og, forhåpentligvis, for andre bidragsytere.

Boken er en antologi, og kapitlene kan leses separat. Leseren vil finne krysshenvisninger mellom kapitlene, noe som gjenspeiler bokens samlede profil: Hvordan kollektiv mobilisering kan forstås, oppstår, fungerer og krever engasjement «nedenfra».

Redaksjonen ønsker å takke forskningsgruppen i samfunnsarbeid ved Institutt for velferd og deltaking ved Høgskulen på Vestlandet, og alle bidragsyterne for tett og godt samarbeid om bokens innhold. Stor takk til Høgskulen på Vestlandet for bidrag til finansiering av boken som Open Access-utgivelse, og til forlagsredaktør i Cappelen Damm Akademisk, Ann Kristin Gresaker, for et godt og tett samarbeid.

Bergen, august 2022

Gudmund Ågotnes og Anne Karin Larsen